

Seria: Profesorki Super-Babki
Nr odcinka: 128

W 100 rocznicę urodzin Bohaterki.

Michalina Wisłocka

Polecana/Omawiana książka:

- [i] Michalina Wisłocka: Autobiografia. Wspomnienia autorki Sztuki Kochania, Prószyński Media, Warszawa, 2017.
- [ii] Violetta Ozminkowski: Michalina Wisłocka. Sztuka kochania gorszycielki. Opowieść o pierwszej damie polskiej seksuologii, Prószyński i S-ka, Warszawa, 2014.

Bohaterką odcinka jest Pani dr Michalina Wisłocka. Jest zapewne powszechnie znana, ale chyba powierzchownie. Kilka lat temu (w 2017 roku) był w kinach film „Sztuka kochania. Historia Michaliny Wisłockiej”. Film łatwiej dociera do masowego widza/odbiorcy. Grała m.in.: Magdalena Boczarska i Piotr Adamczyk¹. Książka [ii] nie będzie w szczególności omawiana – to jakby fikcja literacka na temat życia naszej Bohaterki, a czasami komentarze i fakty z Jej życia. Jest ponad 300 stron, twarde okładki, dość szorstki papier, jakby żółtawy, a nie śnieżno-biały. Na zakończenie mamy Kalendarium oraz Dorobek pisarki Michaliny Wisłockiej – gdzie zebrano wszystkie książki oraz Broszury Towarzystwa Świadomego Macierzyństwa. Ma papierową obwolutę ze zdjęciem Bohaterki. Przed Spisem Treści, mamy jeszcze Podziękowania, gdzie Pani Violetta Ozminkowski dziękuje za udostępnienie

¹ <https://www.filmweb.pl/film/Sztuka+kochania.+Historia+Michaliny+Wis%C5%82ockiej-2017-763312>; o filmie na portalu <<FILMWEB>>.

materialów – w szczególności Pani Krystynie Bielewicz – córce naszej Heroiny. Książka nie zawiera zdjęć, ani innych ilustracji (poza tą na okładce).

Z tegoż kalendarium możemy się dowiedzieć, że Michalina Anna Braun urodziła się 1 lipca 1921 roku w Łodzi. Rodzicami byli nauczycielami: Jan Tymoteusz oraz Anna (z Żylińskich). Michalina miała jeszcze dwóch młodszych braci Andrzeja² oraz Jana³. Brat Jan został profesorem archeologii (sumerologii), a córka Andrzeja Ewa Braun zdobyła filmowego Oscara. Andrzej Braun był dziennikarzem, pisarzem. Trzeci brat Michaliny – Włodzimierz, zmarł w dzieciństwie. Zatem mamy niezwykle wybitną rodzinę.

W czasie II wojny światowej Niemcy wyrzucili rodzinę z mieszkania do obozu przesiedleńczego w Radogoszczy (dzielnica Łodzi), mieli szczęście, wyjechali na wieś i przeżyli wojnę. Str. 204 [i] (wyd. małowiterkowe) – wuj był dyrektorem gimnazjum – wywieziony do Dachau, a potem do Mauthausen-Gusen, gdzie zmarł. Drugi wuj (zdjęcie str. 323 [i], małowiterkowe), ksiądz-prałat, aresztowany tuż po wkroczeniu Niemców, zginął w Oświęcimiu. Michalina zdecydowała jednak, że wyjeżdża do Warszawy. Niewiele wcześniej, w dniu 13 września 1939 – zatem w wieku 18 lat, zawarła związek małżeński z Stachem Wuttke. Było to niecałe 2 tygodnie po wybuchu wojny. Od 1940 zamieszkała razem z mężem i teściową. Potem mieli oddzielne mieszkanie. Po wojnie z mężem pracowali krótko w Lublinie, potem oboje wrócili do Łodzi. Dopiero teraz Michalina zdała maturę i rozpoczęła studia medyczne także w Łodzi!! Oboje z mężem zmienili nazwisko na Wisłoccy, zapewne dotychczasowe brzmiało z niemiecka. Z kolei panięskie Braun brało się – według historii rodzinnej – od przodka, który przybył do Łodzi z Bawarii, w czasach zaborów, gdy Łódź była częścią Imperium Rosyjskiego.

Studia nie były łatwe, medycyna nigdy nie jest prosta, w 1947 urodziła się ich córka Krystyna. Są pewne inne zawirowania rodzinne, ale kto chce może sam wyczytać lub wygooglać.

Wróćmy zatem do kariery zawodowej naszej Bohaterki. Formalnie skończyła studia w 1951 roku, jednak nie uzyskawszy dyplomu. W końcu dyplom zdobyła w 1953 roku i mogła rozpocząć pracę zawodową. Zdecydowała się na pracę naukową, ale tymczasem podjęła staże na oddziale ginekologiczno-położniczym kierowanym

² https://pl.wikipedia.org/wiki/Andrzej_Braun; o bracie Bohaterki.

³ https://pl.wikipedia.org/wiki/Jan_Braun; o bracie Bohaterki.

przez dr Romana Welmana. Eseista ma wielu lekarzy w rodzinie (mama, żona) i wie, że nadal po studiach trzeba się uczyć, aby zdobyć formalną specjalizację lekarską. W 1954 roku przeniosła się do Akademii Medycznej w Białymstoku do kliniki kierowanej przez prof. Stefana Soszkę. Szef zauważył talent i pracowitość adeptki, i bardzo je cenił. W 1955 rozwiodła się z mężem; nie wnikamy w takie sprawy. Ale eseista zna przykłady, gdy sukces małżonki, związany z jej awansem formalnym i umysłowym doprowadza do zupełnego domowego nieporozumienia. Droga naukowa naszej Heroiny nie była łatwa, współpracowała z wieloma profesorami, a „trzeba” mieć jednego profesora – przewodnika w badaniach naukowych. Paradoksalnie w okresie bycia doktorantką raczej należy skupić się na doktoracie. Ona była inna, oryginalna, bezkompromisowa. Miała kontakty w kilku ośrodkach akademickich, co wtedy było nietypowe. Z profesorem Bohdanem Bednarskim założyła Towarzystwo Świadomego Macierzyństwa – w roku 1957. Zapewne z poparciem władz socjalistycznego państwa, bo wtedy nic bez kontroli władzy nie mogło istnieć. W 1962 w Gdańsku, Pani Michalina Wisłocka w Klinice Chorób Psychiczych ukończyła kurs z zakresu seksuologii. Kurs organizował prof. Adam Bilikiewicz⁴ – ówczesny ekspert w tym temacie. Ona kontynuowała pracę naukową na temat badań cytohormonalnych u kobiet nieplodnych. Napisała serię broszur poświęconych antykoncepcji – jak podano – są one zestawione w omawianej książce, w dodatku – w podrozdziale o tych i innych publikacjach naszej Bohaterki. W końcu otworzyła tzw. przewód doktorski (rok 1964) pod opieką prof. Tadeusza Bulowskiego. Niestety nagła śmierć promotora, spowodowała dalsze opóźnienie terminu jego obrony – aż o 6 lat. W roku 1970 (w wieku 49 lat) Wisłocka obroniła **doktorat** z zakresu zagadnień cytohormonalnych, czy musiała dużo zmieniać w porównaniu do pierwotnej wersji dysertacji – na pewno. W nauce był i jest tak wielki postęp, że w literaturze światowej (naukowej) na każdy temat ukazuje się co roku tysiące publikacji. Nie było Internetu, nie było przeszukiwarki „scholar.google”, eseista docierał mniej więcej w tym samym czasie, do zagranicznych publikacji przez tzw. „Refieratywny Żurnal”, czyli zestawienie streszczeń w języku rosyjskim, to cacko kupowały z ZSRR tylko wielkie biblioteki. Był on dostępny w wersji papierowej na Politechnice Śląskiej oraz na Uniwersytecie Śląskim. W latach osiemdziesiątych ukazała się wersja elektroniczna!!!

⁴ https://pl.wikipedia.org/wiki/Adam_Bilikiewicz; o profesorze, który uzyskał wyróżnienie Doktorat Honoris Causa na Akademii Medycznej im. Rydygier w Bydgoszczy – mieście rodzinnym eseisty. Obecnie Akademia jest częścią Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu (i w Bydgoszczy).

Wracamy do biografii Bohaterki, w latach 1970-1976 pracowała w Pracowni Cytodiagnostycznej Planowania Rodziny w Warszawie. W wieku 55 lat przeszła na wcześniejszą emeryturę, zgodnie z możliwością, którą dawały ówczesne przepisy prawa. W 1997 została odznaczona przez Prezydenta Aleksandra Kwaśniewskiego Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, zmarła w 2005 roku.

Znana jest szczególnie z książki „Sztuka kochania”. Jak mówiła Autorka, cenzura odrzuciła pierwszą wersję tej książki – ze zdjęciami, uznając je za zbyt śmiałe. W końcu zdjęcia zastąpiono schematycznymi rysunczkami i książka ukazała się na rynku po raz pierwszy w 1976 roku. Żona eseisty, chcąc doczytać szczegóły, tak mocno otworzyła książkę, że rozpadła się ona na 3 kawałki, bo była słabo sklejona. Mówi się o unikalności tego dzieła, ale w śladowych nakładach wydano w Polsce (niewiele później) inne atlasy pozycji seksualnych, które stoją na półce eseisty: tłumaczenie z węgierskiego gdzie rysunki postaci są realistyczne oraz kolejną (gdzieś z zachodu) ze zdjęciami: biała kobieta i czarny mężczyzna, tak jak radziła socjalistyczna cenzura Pani Michalinie, u Niej też postacie kochanków są w tych dwóch przeciwstawnych kolorach. Zdjęcia w drugiej wspomnianej książeczce są troszkę zamglone, tło ciemno-brązowe, twarze zastygłe w pogodnym wyrazie, raczej w stylu wystaw Venus⁵, a nie pornografii.

Druga polecana książka [i] to AUTOBIOGRAFIA. Książka ma 418 stron, miękkie okładki, strasznie duży druk (wyd. z 2017 roku), są inne o innym formacie i innej, o wiele mniejszej czcionce (też z roku 2017, stron 371). Książka jest dedykowana WNUKOM. Książka obejmuje tylko lata młodości – ostania data to 16 czerwca 1937 roku. Nie ma opisu „ciernistej drogi” zdobywania wykształcenia i doktoratu. Autorka zamieściła kilkadziesiąt zdjęć! Rozpoczyna się od rozdziału „Korzenie”, gdzie Autorka omawia poczet przodków z rodzin szlacheckich m.in. Skarżyńskich oraz Żylińskich bo to panięńskie nazwisko Jej mamy. Strona 37 – podpis pod zdjęciem: <<Mama „królewna”>>. Strona 61 – wykład w Bielsku-Białej /dygresja/ (gdzie mieszka eseista) na temat książki „Sztuka kochania”. Dalsze rozdziały mają tytuły „Zaczarowany ogród mojej mamy”, „Gniazdko rodziców”, gdzie Michalina zamieszcza zdjęcie obrazu z pokoju rodziców (str. 146) – Matka Boska Bolesna z wyraźną lzą na policzku. Dalej mamy (str. 201) opis wakacji letnich w Orawce gdzieś koło Rabki – uroczę zdjęcia dzieci wśród snopków na ściernisku. Strona 224 –

⁵ https://pl.wikipedia.org/wiki/Wystawa_%22Venus%22_w_Krakowie; o wystawach aktu kobiecego w Krakowie – pierwsza w 1970 roku.

rodzina Braunów „pod wierzbą” – Michalina w białej sukience, ma około 11-12 lat. Inne destynacje wakacyjne to Kartuzy, czy Lwów.

Surfując po Internecie, widziałem zdjęcie Bohaterki z I komunii św., ale nie zapisałem strony, teraz nie można już takiego zdjęcia nigdzie znaleźć. Generalnie ze wspomnień dr Wisłockiej wynika, że miała kochającą się, szczęśliwą rodzinę, eseście wydaje się trochę dziwne, że tak szybko zawarła związek małżeński.

Książki do przeczytania i zastanowienia się.

DODATEK

Tytuł książki [ii] zawiera słowo „gorszycielka”. Sama wiedza na temat pozycji seksualnych jest po prostu wiedzą, z którą każdy dorosły może się zapoznać, nie ma tu mowy o żadnym gorszeniu.

Z czym innym można by dyskutować. Dr med. Michalina Wisłocka wpisała się w trend lat „rewolucji 1968”, odrzucenia kościoła, w tym oderwania seksu od miłości – użyła gdzieś sformułowania „radosna zabawa we dwoje w łóżku” – które *cytuje* Pani Ozminkowski jako motto całej swojej książki (trochę dłuższy passus), na oddzielnej wstępnej stronie – samo motto!!!! Zabawa, zabawą, ale nie chcemy mieć dzieci. Wtedy Pani dr med. Michalina Wisłocka proponuje metody „zabezpieczania się”. To oczywiście nie jest ekologiczne, zatem rodzi kłopoty, o których twórcy rewolucji nie mieli pojęcia lub nie chcieli myśleć.. To już temat na wielką filozoficzną dyskusję.

LINKI

1. <https://dzieje.pl/rozmaitosci/powstal-park-milosci-im-dr-michaliny-wislockiej>; Park Miłości im. Dr Michaliny Wisłockiej.
2. <https://kobieta.onet.pl/wiadomosci/michalina-wislocka-dzielila-sie-mezem-z-przyjaciolka-obie-zaszly-z-nim-w-ciaze/fnkwfv2>; wiadomości z Onetu, zdjęcia.
3. <https://www.ofeminin.pl/swiat-kobiet/krystyna-bielewicz-corka-michaliny-wislockiej-zycie-i-historia/9rd89bg>; o córce Bohaterki.

KSIĄŻKI PUBLIKACJE

- A. WISŁOCKA, Michalina. Sztuka kochania [The art of loving]. Warsaw: Iskry, 1976.
- B. WISŁOCKA, Michalina. *Sztuka kochania: w dwadzieścia lat później*. Inanna, 2004.
- C. WISŁOCKA, Michalina. *Metody zapobiegania ciąży*. Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, 1966.
- D. WISŁOCKA, Michalina. *Sztuka kochania: witamina "M"*. Iskry, 1991.
- E. WISŁOCKA, Michalina. *Malinka, Bratek i Jaś*. Prószyński i S-ka, 1998.
- F. KOŁODYŃSKI, Andrzej. Sztuka kochania. Historia Michaliny Wisłockiej. *Kino*, 2017, 52.600: 83-83. //recenzja filmu o Bohaterce.
- G. HOLMGREN, Beth. Sztuka kochania: Historia Michaliny Wisłockiej (The Art of Loving: The Story of Michalina Wisłocka). Maria Sadowska, 2017. Warsaw: Agora SA, TVN SA, Orange SA, Watchout Studio, Plast Service Pack. 117 min. *Slavic Review*, 2020, 79.1: 183-184. //o filmie.
- H. INGBRANT, Renata. Michalina Wisłocka's the art of loving and the legacy of Polish sexology. *Sexuality & Culture*, 2020, 1-18.
- I. KRASICKA, Ewelina, et al. Sztuka kochania, czyli o tym, jak nie uprawiać seksu w małym mieszkaniu. In: *Ćwiczenia z mieszkania. Praktyki, polityki, estetyki*. Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego. p. 135-147.
///Cytat: „Sztuka kochania **Michaliny Wisłockiej** – [...] **Michalina Wisłocka** w swojej książce skupia się na biologiczno-psychologicznych aspektach seksu”.
- J. ŚWISTAK, Mateusz. Niepolityczne tabu PRL, czyli o cenzurze obyczajowej lat 80. 2010.

ZDJĘCIA {PRZY OKAZJI}

Jedyne zdjęcie Michaliny Wisłockiej;
w NAC – Narodowym Archiwum Cyfrowym:
Na targach książki
ze słynnym Bułatem Okudźawą.

Bydgoszcz

Rzeźba „Potop” w Parku w centrum Bydgoszczy

Bydgoszcz – okolice OPERY

Obraz Matki Boskiej w kościele w Tyńcu

Słabo widać, ale Matka Boska stoi na kuli ziemskiej.
Nasza Bohaterka zerwała z kościołem katolickim,
mimo wszystko można się za Nią oraz Jej rodzinę pomodlić ...

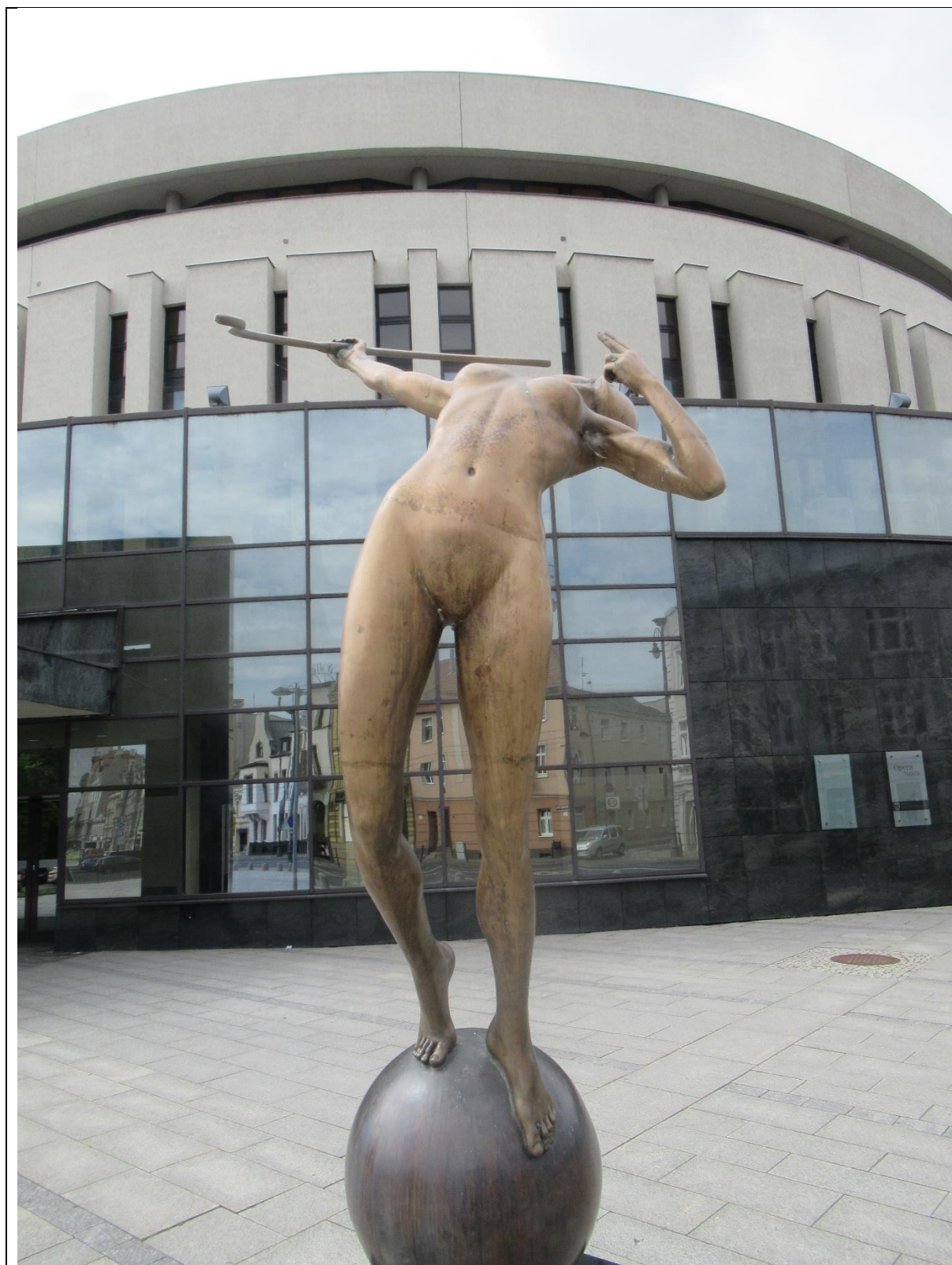
Pomnik ŁUCZNICZKI /NR 2/ – IKONY BYDGOSZCZY
przed Operą Nową (jest jeszcze druga Łuczniczka koło Teatru Polskiego w Bydgoszczy)

Chełmno – reklamuje się jako miasto zakochanych, miasto miłości.

Nazywane jest też „polskim Carcassone”, bo ma układ średniowieczny starego miasta i wiele zachowanych murów miejskich.

W latach 60-tych Siostry Miłosierdzia Św. Wincentego a’Paulo⁶ – opiekowały się z miłością dziećmi specjalnej troski, czyli rzeczywiście miasto ma wiele wspólnego z Kochaniem.

chelmno.pl/pl/

Gmail YouTube Maps YouTube Maps

Chełmno – miasto zakochanych®

Zdjęcia wykonał: eseista Stan Zawiślak //oprócz printscreen-a z Internetu oraz NAC//

⁶ <http://szarytki.chelmosm.pl/historia-prowincji-klasztoru/>; o siostrach miłosierdzia.

<https://pl.wikipedia.org/wiki/Szarytki>; dawniej siostry te nosiły „szalone” nakrycia głowy...

Eseista mieszkał w Bydgoszczy przez długie lata na obszarze parafii Św. Wincentego a’Paulo, założyciela tegoż zakonu.